

Utrecht, 7 juni 2011

Geachte leden van de Tweede Kamer,

In verband met het Algemeen Overleg over mensenrechten, in het bijzonder over de notitie 'Verantwoordelijk voor Vrijheid' op 14 juni a.s., wil ik graag uw aandacht vragen voor een van de meest omvangrijke en ingrijpende mondiale mensenrechtenproblemen: de schending van een breed scala aan mensenrechten van de minstens 260 miljoen Dalits of 'kastelozen' in met name Zuid-Azië.¹

De discriminatie en uitsluiting van mensen op basis van afkomst had tot nu toe in het Nederlands beleid een hoge prioriteit². Deze bestond onder meer uit een actieve inzet om het onderwerp in de VN Mensenrechtenraad te agenderen. Ook vanuit de Kamer zijn meermalen vragen over het onderwerp gesteld en is er in overleg met bewindslieden over gesproken.

In december 2010 heeft de Kamer een motie aangenomen over het EU-India vrijhandelsverdrag met India waarin wordt gezegd dat 'de 250 miljoen zogenaamde Dalits nog altijd massaal gediscrimineerd en uitgebuit worden'. In de motie wordt de regering tevens verzocht zich in Europees verband sterk te maken voor een robuust duurzaamheidskader waarin onder meer wordt ingezet op '...het verbeteren van de positie van de Dalits'.

Laat kastendiscriminatie mensenrechtenprioriteit blijven

Kastendiscriminatie en haar gevolgen zijn voor circa 260 miljoen mensen zo ingrijpend, dat het bestrijden daarvan een langdurige inzet vereist. Besluitvorming over de aanpak daarvan verkeert juist nu in de VN Mensenrechtenraad in een cruciale fase. Het gaat daarbij vooral om de concept-richtlijnen tegen kastendiscriminatie die een handelingskader bieden voor staten en organisaties. Het is daarom essentieel dat dit onderwerp een prioriteit blijft. Daarbij komt dat Nederland juist op dit terrein samen met Denemarken een voortrekkersrol vervulde en hierbij de steun wist te vergaren van grotere EU landen als Duitsland en Engeland.

Nederland en andere landen hebben bij hun inzet de kastendiscriminatie te bestrijden de volledige steun van de Hoge Commissaris voor Mensenrechten, Mrs. Navi Pillay.

Zij schreef in een opiniestuk met de titel 'Tearing down the wall of caste': *'Caste is the very negation of the human rights principles of equality and non-discrimination. It condemns individuals from birth and their communities to a life of exploitation, violence, social exclusion and segregation. Caste-discrimination is not only a human rights violation, but also exposes those affected to other abuses of their civil, political, economic, social and cultural rights.'*

Dalits 'ongeziene' slachtoffer van veel prioriteiten beleid mensenrechten

De ruim 260 miljoen Dalits zijn massaal het slachtoffer van schendingen van alle mensenrechten waaraan Minister Rosenthal prioriteit wil geven:

- **Schending van de fundamentele arbeidsrechten.** Dalits zijn disproportioneel het slachtoffer van de schending van deze rechten. Dit varieert van discriminatie op de werkplek tot kinderarbeid en dwangarbeid (zie als voorbeeld het rapport '*Captured by Cotton*'³ dat onlangs in de Kamer tot mondelinge vragen van het CDA leidde).
- **Vrouwenrechten.** Dalit-vrouwen hebben te maken met een drievoudige discriminatie: op basis van kaste, sekse en economische positie. Zij kunnen bovendien zelden of nooit rekenen op eerlijke

¹ Zie: <http://www.indianet.nl/pdf/DurbanReviewConference.pdf>

² Zie bijvoorbeeld de Mensenrechtenrapportage 2009

³ Zie: <http://www.indianet.nl/captured-by-cotton.html>

juridische afhandeling van rechtenschendingen.⁴ Zie ook het rapport van Anti-Slavery International over rituele slavernij van vrouwen.⁵

- **Marteling en doodstraf.** In India zijn Dalits vaker het slachtoffer van mishandeling en marteling dan niet-Dalits. Hun toegang tot recht(sbijstand) is beperkt of afwezig en misdaden tegen hen worden nauwelijks bestraft.⁶
- **Vrijheid van godsdienst.** Dalits wordt vaak de toegang tot tempels ontzegd. Veranderen van godsdienst komt hen vaak op represailles te staan.⁷
- **Het recht op water.** Dit recht is door discriminatie en achterstelling beperkt, zoals onlangs nog uit een onderzoek bleek, en leidt steeds vaker tot geweld.⁸
- **Mensenrechtenverdedigers.** Dalit-mensenrechtenverdedigers hebben veelvuldig te maken met represailles als zij voor hun belangen opkomen.⁹
- **Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.** Het zijn vooral Dalits die in Zuid-Azië het slachtoffer worden van schending van arbeidsrechten, uitbuiting en kinderarbeid in productieketens van onder meer Nederlandse bedrijven.¹⁰ Ook in het kader van de nieuwe economische diplomatie is het belangrijk dat deze zaken worden aangepakt, juist om conflicten tussen mensenrechten en economische ontwikkeling te voorkomen.

Uit bovenstaande zou men kunnen concluderen dat Dalits via genoemde prioriteiten van het Nederlandse mensenrechtenbeleid voldoende aandacht krijgen. Om een aantal redenen is dat niet het geval:

1. De 'onzichtbaarheid' van het kastenprobleem leidt er vaak toe dat kastendiscriminatie als (mede)oorzaak van mensenrechtenschendingen over het hoofd wordt gezien.
2. India wordt vaak gezien als een land met een relatief goede praktijk op het gebied van mensenrechten, zeker in Zuid-Azië. Dat is op een groot aantal terreinen niet terecht, waaronder de schending van de rechten van Dalits. Door dit algemene beeld van *India shining* blijft hun situatie onderbelicht.
3. India verzet zich tegen het bespreken van kastendiscriminatie binnen de VN en andere internationale gremia. Het is het enige land dat *niet* erkent dat kastendiscriminatie onder het Anti-Racisme Verdrag valt. Dat maakt het gericht benoemen van deze problematiek en erkenning binnen de VN extra noodzakelijk.

Ook voor de veiligheid en stabiliteit in de regio is dit van belang. In Nepal is al een burgeroorlog geweest die mede voortkwam uit uitsluiting op basis van kaste. In India woedt een strijd van maoïsten tegen de regering die deels voortkomt uit de rechteloosheid en marginalisering van kastelozen en inheemse volken.

Wij verzoeken u als Dalit Netwerk Nederland er bij Minister Rosenthal op aan te dringen om kastendiscriminatie als prioriteit van het mensenrechtenbeleid te blijven beschouwen en de unieke expertise van Nederland op dit gebied verder te benutten.

Met vriendelijke groet,

Gerard Oonk

Directeur Landelijke India Werkgroep

Namens het Dalit Netwerk Nederland (*Cordaid, ICCO, Justitia et Pax, Mensen met een Missie en Landelijke India Werkgroep*). Contactadres: Mariaplaats 4, Utrecht. Tel.030-2321340

⁴ Zie: http://www.dalits.nl/dnn_vrouwen.html

⁵ Women in ritual slavery - Anti-slavery International 2007.

⁶ Zie: http://idsn.org/uploads/media/Torture_and_Impunity_02.pdf

⁷ Zie: <http://www.idsn.org/>

⁸ Zie: <http://www.dalits.nl/pdf/waterschaarstedalits.pdf>

⁹ Zie: <http://www.dalits.nl/110124.html>

¹⁰ Zie onder meer: http://www.dalits.nl/dnn_bedrijven.html